

ES SAIG

ALGAIDA-Núm.105 - SETEMBRE de 1989 - Preu: 100 ptes.

El mes de setembre, el mes dels Sants Metges, solem tenir un record especial per a Pina i ho feim amb aquesta foto de fa uns 35 anys. Vos identificam els al.lots, ara ja no tan al.lots, que hi surten. Foto cedida per Bernat "Micalet".

Drets: Felip de Can Borràs, Sion de Can Cuqueada, Miquel des Rafal, Don Andreu Suñer, Pep de Can Tibo, Toni de S'Era i Gori Mut.

Asseguts: Joan de Son Gorreu, Sebastià de Can Tano, Felip Borràs, Gabriel de Can Conet, Bernat Miquelet i Francisco Xisquet.

EDITORIAL

LES MONEIES

Aquest mes de descans -en bona mesura, obligat- que s'ha pres ES SAIG, en lloc de restablir les nostres forces per reanudar la feina amb més energia, ens ha submergit en un estat d'indolència i apatia, sense ganes d'escriure ni de pensar. I és que tanta calor -enguany n'ha feta molta i molt de temps- produeix una vessa insuperable. Per altra part, el poble sembla una bassa d'oli, hi ha poques coses noticiables i l'estiu passa -gairebé ha passat- dins una xafogor aclaparadora.

En aquest estat de ganduleria, incapaços de pensar, de llegir i d'escriure, ens dedicàrem a observar. Concretament observàrem uns animalets molt simpàtics i vivaraxos: les moneies. No anàrem a cap parc zoològic ni a les selves africanes ni a les jungles tropicals; no, vàrem treure un balanci al carrer i vengam observar: de moneies, n'hi havia de moltes castes, però poguérem comprovar que totes tenien uns trets comuns ben destacats.

(Es obvi que parlam de moneies, en femení, perquè la llengua ho vol així, però el mot val indistintament per moneies mascles i moneies femelles; convé fer aquest aclariment no fos cosa que les femelles agafassin una bona moneia).

El primer detall que ens cridà l'atenció va ser l'esperit d'imitació que tenen: et fregues el nas i elles es freguen el nas, et grates una cuixa i elles ho repeteixen, dius un doi i elles te'l tornen augmentat. És una contínua còpia, un calc incessant, amb la particularitat que sovint la imitació es converteix en una paròdia, una caricatura, perquè és ben cert allò de "ses moneies fan lo que veuen fer, però no ho fan bé".

També és cert que les moneies sempre són moneies, es vesteixin com es vesteixin, per molt que s'empimpollin i s'empolainin. Normalment, com més intenten embellir-se, més accentuat queda l'aire de caricatura.

Un altre detall que ens cridà l'atenció -aquest només és vàlid per a certes moneies- és el seu interès a fer-se amunt, a pujar als llocs més elevats; s'enfilen de branca en branca i quan són a dalt de tot... mostren el cul.

En resum, un entreteniment ben divertit i, sovint, ben alliçonador aquest d'observar les moneies. Vos convidam a fer-ho.

Bolletí de l'Obra Cultural Balear
d'Algaida.
Revista mensual. D.L.P.M.495.1980
Domicili: Rei, 1. Algaida.
Imprimeix: Apóstol y Civilizador. Petra.
ES SAIG només es responsabilitza de l'editorial.

Dirigeix: Delfí Mulet
Administra: Llorenç Oliver
Mecanografia: Mireia Mulet
Col.laboren: Andreu Oliver, Pere Mulet
Alexandre Pizà, Joan Trobat, Joan Mulet,
Biel Sastre, Guillem Andreu, Xesc Oliver,
Miquel Fiolet, Víctor Andreu, Víctor Mulet,
Miquel Serra, Biel Bibiloni.

CALAIX DE SASTRE

DE LORDS I MUSICATES

La figura pulcra i distingida del lord anglès és ja un tòpic, tant de la literatura com del cinema. En pocs dies n'he trobades dues citacions, del refinat personatge, ben separades en el temps i en l'espai. Curiosament l'una sembla escrita d'ara mateix, quan en realitat fou publicada pel nostre poeta Josep Carner en 1964, ja al final de la seva vida; són uns versos pertanyents al seu irònic i divertit "Bestiari":

Aquests dies tan encesos
els viatges són suspesos:
tot és pols i xafagor;
ja no trobes lords anglesos
perquè fa massa calor.

L'altra citació és un acudit que recull l'exitós escriptor txec Milan Kundera a la novel·la "El llibre del riure i de l'oblit". Un lord anglès diu a la seva dona després de la nit de noces: "Lady, espero que hagi quedat embarassada. No voldria haver de repetir tots aquests moviments ridículs per segona vegada".

Amb seguretat: l'elegància i la compostura del lord anglès, que ens imaginam que no perd en cap moment, ni tan sols en els més compromesos, el diferencien dels seus compatriotes; també les seves preocupacions van en sentit contrari. Ells, els seus vulgars compatriotes, precisament el que desitgen és d'assegurar la repetició del moviment tant com es vulgui, o es pugui, sense l'afegitó de la penyora. I posats a fer, ja no saben què inventar.

Està documentat que el preservatiu o condon és un mètode d'evitar l'embaràs ja utilitzat en temps dels antics grecs. De la sàvia mescla entre la tradició mil·lenària i la tecnologia més moderna ha nascut a Londres l'objecte que els seus creadors volen posar de moda: el preservatiu musical. És la inevitable goma proveïda d'un aparell electrònic -un xip- que quan la parella arribi al moment culminant, amb els moviments corporals suficientment accelerats, farà sonar durant trenta segons una cançoneta. Senzillament deliciós, perquè afirmen que el mercat serà prou ample com per satisfer els gustos musicals de cadascú.

Però li endevín un futur no gaire venturós, a l'aparell en qüestió. Serà allò de provar-ho una vegada per poder discutir-ne a les reunions socials sense por de fer el ridícul, i poca cosa més. El xip farà el paper de mesurador de la quantitat de plaer sexual, i no crec que l'olla estigui per a aquest brou. A les angoixes rituals, hi haurem d'afegir l'angoixa de la musiqueta: ja sona, ja sona! Perquè... I si no sona? Una vegada podrem atribuir el fracàs a la mala qualitat del producte, electrònic és clar. Però una vegada i una altra, francament...

D'altra banda, haurem de procurar posseir un repertori de cançonetes suficient com per despistar els veïnats. Tan desagradable pot ésser sentir: "Hala, ja hi tornen a ser. Si sa fortor fos feneria!", com empipador haver d'empassar-te l'escomesa, acompanyada del somriure burleta de qui la pronuncia: "I que teniu sa ràdio espanyada? Ja fa dies que no la sentim". El preservatiu musical pot ésser un controlador, privat i públic, de la vida sexual: un autèntic element subversiu. Marededeueta-delcarne, quin desastre! La companyia First Maxi, que és la fabricant de l'objecte, que no em cerqui d'accionista.

M'HAN DIT QUE DIUEN

Això d'estar un mes sense SAIG fa que molts de comentaris ja siguin un poc passats, però és obligat parlar de les festes de Sant Jaume, que enguany foren d'allò més animades, sobretot en el sentit de la gent que estava pel carrer fent tertúlia i asseguts als bars i cadires de Sa Plaça, sense frissar d'anar a jeure, segurament per la calor que feia. Això sí, el que sentírem és que hi havia com a massa exposicions: ja està que hi va qui vol, però no hi havia temps per anar a totes. La que sembla que tengué molt d'èxit fou la que es feia a benefici de la restauració de l'orgue. I les altres també es veien molt concorregudes, però molta gent trobava que n'hi havia més del que seria natural a un poble com Algaida. I volem remarcar que no és cap crítica, cap defecte, pel poble, al contrari; el que volem dir és que no és lògic.

Hi hagué qualcú que va criticar la idea d'amollar els coets a Ses Escoles, però hem de dir que la majoria de comentaris eren ben favorables; el perill d'amollar-los a Sa Plaça és massa gran.

I ara que parlam de festes, hem vist un programa de ses de Randa que, com cada any, es caracteritzen per la seva senzillesa i familiaritat, qualitats que les fan ben atractives per a la gent que vol uns moments de tranquil·litat. Llàstima que enguany coincideixen amb la festa del carrer Antoni Maura.

Perquè es veu que els veïnats de Toni Maura quedaren satisfets de la festa de l'any passat, i enguany l'han volguda repetir. I això que havíem sentit a dir que ja l'havien feta, a la festa, quan el trull de les puces; i és que ho semblava una festa de carrer, de tanta gent que hi havia pel mig parlant de puces i brutícia.

Si altres vegades hem parlat de la necessitat que hi hagi una informació sobre la recollida de trastos vells de metall, ara hem de dir que seria ben necessari educar a certa gent, sobretot "xaleteros", que deixa els fems a la sortida del poble anant cap a Lluçmajor, qualsevol dia i a tota hora, de manera que l'endemà mateix d'haver-los recollit hi torna haver un caramull de bosses de fems. Tot allò ja fa pudor. Seria ben necessari habilitar un lloc on la gent dels xalets d'aquella zona puguin dipositar els seus fems uns dies i unes hores determinades; però una vegada delimitat el lloc i els dies i hores, també seria qüestió de vigilar el seu compliment, que no passi com amb els cotxes.

Perquè hem de dir que la iniciativa del nou batle de tancar la circulació de Sa Plaça els diumenges a partir de devers les vuit de l'horabaixa fins a les dotze ha estat molt ben acollida pels ciutadans, en general (encara hem sentit qualche jovenet que ho trobava "una collonada"), però darrerament, just quan el municipal ha posat els senyals de prohibició, passa un cotxe que li fa nosa el disc, el retira, i a partir d'aquí tornen a passar com si res. La idea, repetim, és bona per una gran majoria, però és necessari que el municipal estigui una mica per Plaça i faci la seva feina.

Com és necessari que hi estigui qualche nit, devers les onze o les dotze, per veure quins són els "brusquers" amb cotxe o amb moto, que fan demostracions ben perilloses, tant per ells com per les persones que seuen tranquil·lament a la fresca. Però vaja, aquest és un tema que ja havíem promès no tractar més; i els polítics ara no en tornaran a parlar fins que estarem a prop de les eleccions, ben igual que dels problemes d'aigua i tants altres que, abans de les passades eleccions, havien de quedar resoltos en qüestió de dies o de mesos, i segueixen igual.

El que molta gent pensa és que el pou des Colomer du camí de quedar tal com està, sense capelleta. Ens digueren que el batle nou (n'Esteve encara és el batle "nou") havia dit que les peces de marès estaven encarregades. No sabem si és problema de les peces de marès, de les vacances, o de poques ganes d'arreglar-ho.

La reforma que, al seu moment, fou molt ben rebuda pel poble és la de Castellitx: l'opinió fou unànime, que havia quedat molt bé. El que no semblà tan bé a una gent que anà allà a unes noces fou veure la capella o església "desvestida", sense el retaule ni la imatge de la Mare de Déu. Del retaule no n'hem sentit a parlar més, no sabem quins tràmits s'estan fent ni quins s'han fet ni si s'ha fet res. I el que la nostra autoritat eclesiàstica no deixàs dur la imatge allà per a la cerimònia no té cap explicació. Fins i tot sentírem qui deia que per això més val tenir les nostres coses sense restaurar, si després no les deixen veure ni utilitzar per suposades qüestions de seguretat i valor artístic.

Des de fa temps és com si al nostre poble hi hagués un entrenament per posar les aigües netes i brutes, amb les síquies i clots que la Telefònica fa pels nostres carrers. La gent de Sa Tanqueta està endarrer de veure si aquesta vegada els faran s'acera, ara que estan alçant tot el tros d'aquell carrer.

Que, per cert, darrerament, quan s'intenta cridar per telèfon des de Palma a Algaida, hi ha dies, bastants, en què és impossible comunicar; i, quan ho has aconseguit, tant pots sentir la conversa d'un que ha comanat un canastro de tomàtiques a Can Rapinya com del saldo del compte corrent del Banc o de La Caixa. No sabem si això té res a veure amb les síquies de la Telefònica, però és hora que Algaida sigui un poble "normal", telefònicament.

La gent suposa que els pins de Ses Escoles, com els de Sa Plaça, s'hauran salvats, amb les trampes "sexuals" que hi han posat. Esperem que les papallones de processonària vagin "calentes" a bastament, i entrin dins les capses a ensumar les hormones masculines que hi ha dedins, i no en surtin. El que comentaren molts que anaren a Montuiri per les festes de Sant Bartomeu és que, en aquests moments en què es parla tant d'ecologisme i de protegir els nostres arbres, al poble veïnat es tallassin tants de pins per adornar el carrer principal; feia llàstima veure aquells pinotells tan hermosos i drets allà, tot per "enramellar" d'una manera absurda uns carrers per unes festes. Si en parlam aquí és perquè molts d'algaidins eren a Montuiri, i sentírem comentaris en quantra d'aquest fet. I també perquè, si es fa una festa a Algaida, no es prengui exemple i s'enramelli com fa cinquanta anys, en què era normal aquest tipus d'ornament.

Està a punt de començar la lliga de futbol i, encara que la gent vagi poc animada, amb la calor que fa, ja es comencen a sentir comentaris sobre directiva, entrenador i fitxatges. Com hem dit, encara fa molta calor i sembla que per jugar a futbol i anar-hi ha d'haver plogut i refrescat. Cosa, per altra banda, que molta gent està endarrer que faci, una bona ploguda, a veure si refresca una mica aquest estiu, que està resultant molt llarg.

UN SORD

Niebla, Palau Solleric. Palma

PINTURES i COLLAGES. Són històries plasmades plàsticament, cada obra té títol, segurament posat abans de començar-la, posat amb premeditació. És en aquest punt on es desvetllen intencions i es facilita la comprensió del sentit que al seu treball dóna l'artista.

Junyen, Sa Llotja. Palma

PINTURES i ESCULTURES. Com qualsevol exposició antològica, és aquesta mostra un repàs a la trajectòria de treball i vital de l'artista. Veim una obra molt arrelada al seu moment, són onades de visions d'un passat recent.

Maria Antònia Carrió, Sa Pleta Freda. Son Servera.

CERÀMIQUES. Aquesta és una exposició important, la ceràmica ben entesa i amb un exquisit equilibri entre els elements que intervenen en aquest treball.

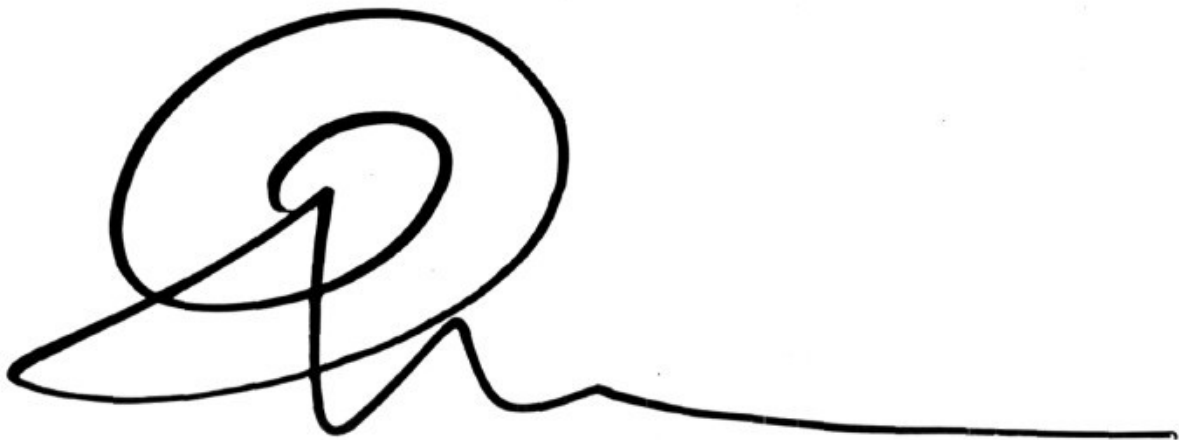
Catalina Martorell, Molí den Xina. Algaida

Ha treballat en la idea de la integració artística fonent conceptes i quasi diríem fugint de l'especialització. El resultat són unes sèries d'obres d'alta qualitat. És la bellesa a través de la sobrietat.

Estiu, llarg i càlid.

Amb motiu de les festes de Sant Jaume, festes socials i altres festeigs que s'usen, s'han pogut veure gran quantitat d'exposicions de tot tipus. Davant tal aglomeració de mostres és de suposar que la qualitat sigui escassa i l'interès que despertin no sigui excessiu. La gent guapa es mostra hiperactiva i va d'exposició a festa i viceversa, la qüestió és figurar, fer "contactes", planificar esdeveniments, etc. És el que diu el manual per triomfar (edició de butxaca).

VATSARI

EL RACÓ DE LA MÚSICA

Durant aquest parell de mesos estiuençs en què no hem tingut Racó de la música hi ha hagut una bona oferta musical a Algaida i també per part dels grups algaidins.

S'Orquestrina d'Algaida ha actuat arreu de l'Illa, inclòs el nostre poble per Sant Jaume, amb l'èxit a què estan i estam acostumats. El seu espectacle és força entretingut i de bona qualitat i lògicament continuaran dins l'èlite del món musical mallorquí.

Sa Banda Calderona ha actuat bastant menys; així i tot va actuar a Algaida per Sant Jaume i també a altres indrets de Mallorca. El seu show es va consolidant de mica en mica i és molt possible que la pròxima temporada sigui un grup més assentat i amb un muntatge més treballat.

L'Orfeó Castellitx i la Banda de Música actuaren també per Sant Jaume, a part d'altres actuacions a diversos pobles.

No podem oblidar la música que en Joan Valent va compondre per a la producció "Delirios de amor" que ens va oferir el primer canal de Televisió Espanyola. Recordem que era una producció dirigida per n'Antoni Capellà.

El grup format p'en Biel Majoral, en Toni Artigues i en Delfí Mulet va actuar a la Universitat Catalana d'estiu de Prada, al sud de França, amb el seu repertori de cançó tradicional.

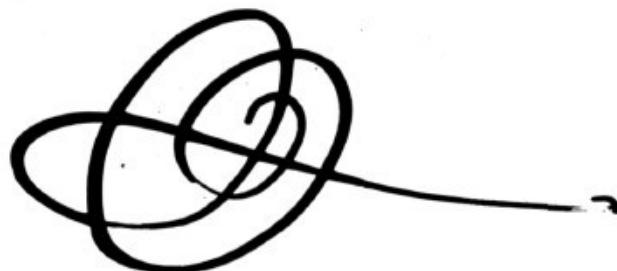
De totes maneres, el gran aconeteixement musical a Algaida aquests mesos passats ha estat el II Festival internacional de Música celebrat els dos darrers dissabtes de juliol i els dos primers d'agost.

No és la nostra intenció fer una crítica i una valoració de totes i cada una de les actuacions que es varen oferir en aquest Festival. Diguem només que tots els intèrprets que hi participaren assoliren un alt nivell interpretatiu, tal com ha reconegut la crítica especialitzada. Posats a destacar una vetllada, ens decantaríem per la memorable actuació del pianista Dimitri Bash-

kirov que entusiasmà el públic que omplia de gom a gom l'Aula de Gramàtica. També ens agradà el concert que ens oferí l'Orquestra "Santa Maria" de Lucerna, representant d'una música fresca, àgil, neta, molt agradable a l'orella. Insistim, però, que tots els concerts foren molt dignes.

La valoració que fariem del Festival és molt positiva i desitjam que es vagi consolidant i que s'aprofitin les ensenyances d'aquests dos anys d'experiència. En primer lloc, cal replantejar-se les dades en què se celebra, ja que coincideix amb altres festivals de més tradició. Els mateixos crítics musicals es queixaren de la coincidència de distintes actuacions, totes elles interessants. Això potser fa convenient avançar el Festival al mes de maig o juny. Així s'evitaria contribuir a una oferta musical excessiva i coincident durant el ple de l'estiu. Potser també serviria per atreure més públic, que no va ser gaire nombrós llevat del dia de Dimitri Bashkirov.

DELFI MULET

EL RACÓ DELS LLIBRES

WILT

TOM SHARPE

Tom Sharpe, un dels autors britànics més llegits i traduïts de les últimes dècades, ens ofereix una producció literària ben divertida i carregada d'ironia. D'aquesta producció, parlarem de tres obres, totes elles amb el mateix protagonista: "Wilt"; "Wilt, els alternatius i els terroristes"; i "Wilt, més que mai".

Henry Wilt és un professor que ensenya literatura en una escola tècnica (el que aquí anomenam Formació Professional); un home senzill que només desitja viure tranquil. Però això li resulta ben difícil: si no bastàs el fet d'haver-se d'enfrontar cada dia a una colla d'alumnes que tenen interès en ben poques coses (i evidentment la literatura no és una d'aquestes poques coses) i que la seva dona, inculta i plena de dèries, és insuportable (quasi tant com les seves amigues i molt menys que les seves quatre maleducades filles bessones), a més a més Wilt té la "facilitat" de ficar-se en els més estranys embolics. En aquestes

tres obres, Wilt és acusat des d'assassinat fins a pertànyer a una xarxa de narco-trafficants; entremig, la seva dona desapareix, ell és pres per un espia rus, uns terroristes agafen com a hostatges els membres de la seva família, és acusat d'intentar forçar una professora, etc. etc. Per sort, Wilt és prou intel·ligent per sortir-se'n de tot, a vegades seguint la tàctica d'acabar d'embolicar la troca, i tot això que podria enfonsar qualsevol li serveix per anar adquirint poder dins l'escola. (Els que s'enfonsen són els policies i militars encarregats d'investigar els seus casos).

En definitiva, tres llibres sense desperdici, divertits i interessants des del començament fins al final, i amb els quals no podreu parar de riure. Però us aconsello que no els llegiu si hi ha gent a prop, perquè constantment haureu d'explicar què carall us fa tanta gràcia.

VÍCTOR MULET

TENTINES

L'ASFALT NO FA OMBRA

Bales de palla, arrengherades, silencioses, perfecció cúbica, per què em deixau embadalida davant la vostra pulcritud i discreta bellesa? Són les ombres, petites ombres de biaix que us acompanyen una a una. Ah, les ombres! Hi ha ombres menors i ombres majors. D'aquestes darreres tothom en sap el refrescant plaer: berenar a l'ombra de la figuera després d'unes hores d'aplegar ametlles, fer horeta a l'ombra constipadissa del garrofer, descansar a l'ombra de les alzines... Però també hi ha les ombres menors, petites ombres escampades aquí i allà pel goig dels qui passegen sense pressa, cercant amb la mirada la bellesa de les coses insignificants: l'ombra esvelta de la creu de terme; l'ombra en relleu que es fan entre si les pedres d'una paret seca; l'ombra d'una fulla sobre una altra fulla... Petites ombres que escalfen els nostres sentits. Em sedueixen les coses que fan ombra.

CATALINA MASTARGA

GOVERN BALEAR

Conselleria d'Educació i Cultura

ANAR A "EMPRAR"ASSOCIACIÓ PREMSA FORANA
DE MALLORCA

SÓN MOLTS ELS COSTUMS QUE HEM VIST DESAPARÈIXER EN UN PERÍODE RELATIVAMENT CURT D'ANYS, COSTUMS QUE HAN QUEDAT ARRACONATS, EMPESOS PER LA NOVA MANERA DE VIURE. ENTRE ELLS S'HI TROBA AQUEST D'ANAR A "EMPRAR"

ES TRACTA DE LA PRÀCTICA D'ANAR PER TOT EL POBLE, DE CASA EN CASA, PER AVISAR A LA GENT LA DEFUNCIÓ D'UNA PERSONA. AQUESTA NORMA DEVIÀ SER GENERAL ARREU DE MALLORCA -ALS POBLES PETITS, S'ENTÉN-, PERÒ NOMÉS A ÀLGAIJA HI HAVIA UNA PARAULA CONCRETA PER REFERIR-SE A AQUEST ACTE: "EMPRAR".

ELS SIGNIFICATS QUE AQUEST MOT TÉ SÓN DIVERSOS: SOL·LICITAR, MANLLEVAR, DEIXAR, USAR, SERVIR-SE DE..., PERÒ CAP D'ELLS NO S'AVÉ AMB AQUESTA ACCEPCIÓ QUE VA ASSOLIR A ÀLGAIJA. L'ÚNIC QUE HI CONCORDA EN PART ÉS EL SIGNIFICAT ANTIC DE "CONTRACTAR", SI BÉ LES DONES QUE FEIEN AQUESTA FEINA NO ES POT DIR QUE FOSSIN REALMENT "CONTRACTADES", SOBRETOT SI ES PENSA QUE EN LA IDEA DE CONTRACTAR S'HI INCLOU LA CONTRAPARTIDA D'UNA PAGA A CANVI DE LA FEINA. HI HAVIA UNA PETITA COMPENSACIÓ: UN CIRI MÉS O MENYS GRUIXAT SEGONS LES POSSIBILITATS DELS PARENTS DEL DIFUNT.

RECORDEM QUE LES CAMPANES JA ANUNCIAVEN -I SEGUEIXEN ANUNCIANT- LA MORT D'UNA PERSONA. ABANS, L'AVIS QUE DONAVEN LES CAMPANES ERA MÉS COMPLET QUE NO ARA, PERQUÈ HI HAVIA DISTINTES CLASSES DE FUNERALS I LA GENT, EN SENTIR TOCAR DE MORT, JA SABIA LA CATEGORIA SOCIAL O ECONOMICA DEL DIFUNT.

LES "EMPRADORES" EREN LES VEÏNADES DE LA CASA DEL MORT; ANAVEN PER PARELLES I SOLIEN SER TRES COLLES; PROCEDIEN DE LES DUES CASES IMMEDIATES A CADA BANDA DE LA CASA DEL MORT I DE LES DUES DE DAVANT, DE L'ALTRA PART DEL CARRER. ES REPARTIEN ELS CARRERS DEL POBLE I LA FÒRMULA QUE S'UTILITZAVA ERA LA SEGUENT: "VOLEU SER A LA MISSA DE L'AMO.../DE MADÒ...?" DAVANT LA RESPOSTA AFIRMATIVA, LES EMPRADORES DEIEN: "AVUI A LES... I DEMÀ A LES...". O BÉ: "TOT DEMÀ A LES..." I AIXÍ DE CASA EN CASA.

ABANS DE COMENÇAR LA VOLTA, ES REUNIEN A LA CASA DEL MORT PER DEMANAR SI HAVIEN DE DEIXAR QUALQUE CASA SENSE AVISAR; AIXÒ ERA BASTANT FREQUENT PERQUÈ LES FAMÍLIES AMB LES QUALS ESTAVEN BARALLADES S'HAVIEN DE SALTAR; I SEMBLA QUE NO ERA GAIRE HABITUAL FER TOTES LES CASES, JA QUE AIXÒ SIGNIFICAVA QUE EL DIFUNT I LA SEVA FAMÍLIA NO ESTAVEN BARALLATS AMB NINGÚ.

LES EMPRADORES ANAVEN VESTIDES DE DOL I AMB VEL AL CAP. SABEM D'UNA DONA (ENCARA ÉS VIVA), ALESHORES UNA JOVENETA, QUE NOMÉS TENIA UN VESTIT I LI VAREN TENYIR DE NEGRE PER ANAR A EMPRAR; AIXÒ ERA POC ABANS DE LES FESTES DEL POBLE I LA POBRA EŞ VA QUEDAR SENSE VESTIT PER SORTIR A FER FESTA. QUEDA CLARA LA IMPORTANCIA QUE ES DONAVA FA ANYS A AQUEST COSTUM.

ELS DARRERS CASOS D'EMPRAR QUE ES VAN DONAR SÓN RELATIVAMENT RECENTS, DE FA UNS DEU O DOTZE ANYS, SI BÉ JA NO ES FEIA D'UNA FORMA GENERAL I JA NO ANAVEN AMB VESTIT DE DOL RIGORÓS I AMB VEL.

AIXÒ ERA ANAR A "EMPRAR", UNA PARAULA QUE -EN AQUESTA ACCEPCIÓ QUE SEGONS SEMBLA ERA EXCLUSIVA D'ÀLGAIJA- HA PASSAT JA A LA HISTÒRIA JUNTAMENT AMB EL COSTUM QUE SIGNIFICAVA.

FESTES DE RANDA

Randa celebra aquests dies les seves festes, unes festes senzilles íntimes, familiars. ES SAIG s'adhereix a aquests dies festius i desitja a tots els randinos salut i alegria.

Molts d'anys!

SALVAREM ELS PINS

L'Ajuntament ha posat trampes per a les papallones de la processonària tant als pins de Plaça com als de Ses Escoles. Esperam que funcionin i s'acabi el problema dels pins sense haver d'arribar al "pinocidi" que tant hem combatut.

I EL SOMRIURE S'EXTINGEIXHOSPITAL DE NIT

Aquestes pertorbadores històries comencen totes igual com la vida mateixa dels marginats, amb uns orígens i una trajectòria semblants, i acaben també tràgicament igual: "No sabia d'alguna feineta, fos el que fos?" Un glop amarg que he d'engolir i que em fa exclamar: Puta misèria!" Davant aquesta situació d'emergència no sé fer més que dues coses: estimar-los, i ajudar a posar els fonaments per a una vertadera revolució social.

-Segui, Juanito. Està còmode? Vol que giri la cadira?

-És que el gep no me deixa recolzar.

-Com els hem de tallar aquesta vegada?

-Ben curts, com jo mateix.

-I la venda de cupons?

-Malament! Vaig tenir un altre atac epilèptic pel carrer i m'ho prengueren tot: doblers, rellotge, cupons... No me quedà més remei que anar a captar amb aquest cartell penjat pel coll; miri, encara el duc dins la senalla: "Tengo hambre, no puedo trabajar, aiudenme por favor". M'agafà la policia i em posà una multa. Puta misèria!

-Ja està llest, Juanito.

-No sabia d'alguna feineta? Ja sé que físicament som despreciable, però alguna cosa podria vostè trobar-me.

-Put a misèria!

CATALINA MAS TARGA

ALBONDIGAS EN SU JUGO:RECETAS DE COCINA

Realment, el seu ordinador era molt sofisticat. Era el darrer model, capaç d'emmagatzemar un nombre inimaginable de dades, que s'encarregava de totes les tasques de la casa. En aquells moments estava comprovant que l'ordinador està ben connectat amb arxius de les diverses biblioteques del país. Tot un seguit de títols i autors, que es mirava gairebé sense veure'ls, anaven passant per la pantalla. La connexió era bona. Quan estava a punt de passar a noves proves amb l'ordinador, alguna cosa li va fer clavar els ulls en un dels títols que, encastat entre molts altres, davallava per la pantalla. Va pitjar un botonet i aquesta va quedar fixada, amb el títol gairebé a baix de tot. Se'l va mirar detingudament: Albóndigas en su jugo: recetas de cocina, deia. No n'entenia ni una paraula. Va demanar informació a l'ordinador, per pura curiositat, i va sortir el següent text:

"Únic llibre en llengua castellana que es conserva avui en dia. La llengua castellana era una de les que es parlaven a la Península Ibèrica abans de l'expansionisme de la llengua anglesa, expansionisme que significà la desaparició de totes les llengües del món llevat de les cinc que es parlen actualment. El castellà fou de les primeres a desaparèixer -cap allà al 2053-, fet que demostra que era una de les més dèbils. Només aquelles poques que estaven acostumades a lluitar contra la invasió i la persecució lingüístiques -com és ara el cas del català- varen poder sobreviure, un cop més, a la nova batuda.

Aquest llibre fou trobat el 3857 a les golfes d'una casa particular quan es va errunar. No se'n coneix l'autor i el seu valor literari és nul".

No deia res més. Va trobar que al manco li haurien pogut dir el significat d'aquelles paraules. Va decidir que ho demanaria al seu professor de llengües mortes, però tampoc no tenia moltes esperances que ho sabés. Va aturar l'ordinador, i es va ficar al llit.

VÍCTOR MULET

NOTICIARI DE L'OBRA CULTURAL

L'excursió del mes de juliol va ser un èxit. Hi va venir una gentada, casi no cabíem dins la barca que era tota per nosaltres. Poguérem contemplar uns paisatges magnífics i nedar a llocs d'aigües clares i transparents.

Com veis, hi havia una bona barcada d'algaidins.

Partírem del port d'Alcúdia on Maria Barceló, degana de la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat Balear, ens explicà particularitats sobre la ciutat romana de Pollentia i visitàrem el museu arqueològic. Llavors, anàrem cap a Cap Pinar, Platjes de Formentor i Cap Formentor.

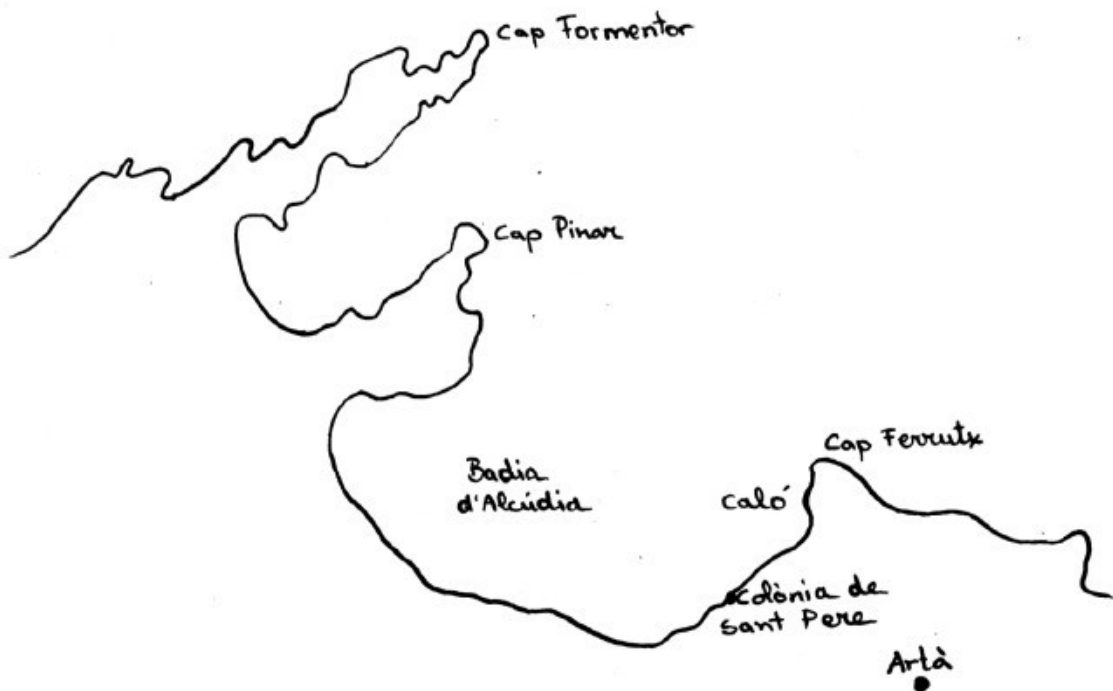
Visita a la ciutat romana de Pollentia.

El mes d'agost, en lloc d'anar al Torrent de Pareis -que ja s'havia convertit en una tradició des de fa més de dotze anys- hem fet una excursió nocturna de lluna plena.

Un grup reduït ens decidírem a partir dia 19 a les sis de l'horabaixa cap al Caló, prop del port de Pollença, on nedàrem i sopàrem, quina delícia! Llavors, emprenguérem el camí de pujada, que va ser un martiri, cap a la Talaia d'Albercutx on hi dormírem i vérem sortir el sol, quina meravella! Baixàrem -un altre martiri- arribàrem tots amb les cames nafrades i nedàrem, dematinet, a la platja de Formentor. Quina tranquil.litat! Tornàrem al port de Pollença en barca. Va ser una excursió completa però una mica cansada, feia molta calor.

ACTIVITATS DEL MES DE SETEMBRE

Dia 17, diumenge: Excursió al Caló d'en Ferrutx, prop de la Colònia de Sant Pere. Diuen que només haurem de caminar una horeta. Apunteu-vos a Catalina Martorell. Tl. 66.52.61

Dia 23, dissabte: Està previst (si les gestions van bé, encara no està confirmat) fer una vetllada de Teatre amb na Glòria al Molí d'en Xina.

Recordau que ben aviat, el dia de Sa Fira, farem l'Assemblea General de Socis.

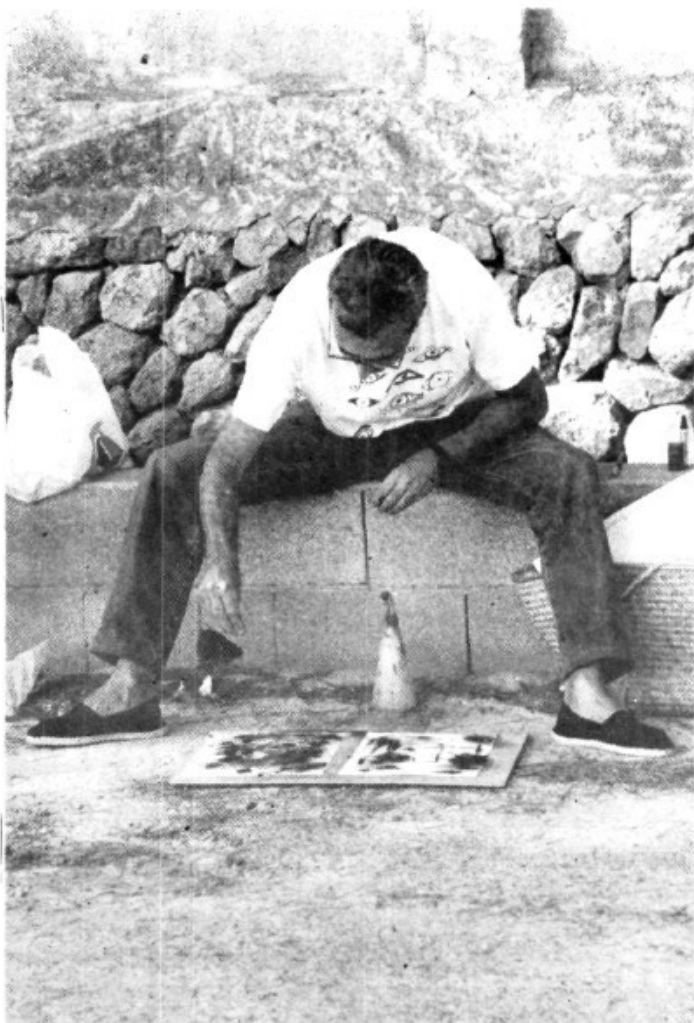
DIADA DE DIBUIX

AL CARRER

El dissabte dia primer de juliol, un grapat de gent, algaidins i externs, artistes i aficionats, recorregueren alguns carrers d'Algaida i de Randa amb la intenció de plasmar plàsticament alguns dels racons i detalls d'aquests llocs. Aquesta sortida era la darrera activitat de dibuix del curset de dibuix amb model que regularment es desenvolupa al Molí d'en Xina cada divendres, a raó de dues hores setmanals, des de l'octubre fins al mes de juny.

L'esmentada sortida fou molt satisfactòria, gratificant i sens dubte va faltar temps per poder reflectir sobre el paper llocs prou interessants d'Algaida; per aquest motiu es va acabar la sortida amb la intenció de fer-ne d'altres el curs vinent, curs que prest començarà.

Els diferents artistes han obsequiat a la revista ES SAIG amb part de la seva producció, la qual passa a ser patrimoni d'ES SAIG. No cal dir que agraïm molt sincerament i calorosament tal donació. MOLTES GRÀCIES.

Tractant de correspondre a tanta generositat i gratitud, a partir del present mes es tractarà de reproduir els dibuixos obsequiats. El dibuix d'aquest mes és

obra de Joan Duran (artista-pintor de gran sensibilitat, de Manacor) i representa la bella renglera dels pins de Ses Escoles.

NOTICIARI

SUBHASTA PRO-RESTAURACIÓ DE L'ORGUE DE

L'ESGLÉSIA D'ALGAIDA

A l'exposició subhasta s'hi pogueren contemplar obres dels següents artistes:

Pintura

Josep Puigserver. "Roses Roges"
 Coll Bardolet. "Ball en Festa"
 Joan Balaguer. "Molins"
 Pere Falconer. "Cossiers"
 Michel Enseñat. "Andratx"
 Víctor Andreu. "Figura"
 Jesús Aguiló. "Deià"
 Rafel Perelló. "Sons de primavera"
 Francesc Llavina. "Valldemossa"
 Jerònia Cañellas. "Camins i boscúries"
 Margalida Capellà. "Jardí de l'Arxiduc"

Ceràmica

Catalina Martorell. "Ceràmica"
 Jerònia Pou. "Orgue"
 Jean Anne. "Caragoles"
 Joan Guerra. "Dimoni"
 Remígia Caubet. "Pare Serra"

Vidre

Can Gordiola. 12 peces de vidre per valor de 50.000 Ptes.

La Comissió pro-restauració de l'orgue vol donar les gràcies a tots aquests artistes que col.laboraren en la subhasta amb la donació d'una obra.

La subhasta va ser un èxit, ja que es van vendre gairebé totes les obres i s'aconseguien unes 400.000 ptes. Moltes gràcies a tots els qui hi participàreu amb l'adquisició d'una obra.

Es compta actualment, a més del que es va aconseguir amb la subhasta, amb:

50.000 ₧ de l'Associació Amics de Jordi Bosch.
 50.000 ₧ de la Parròquia d'Algaida.
 100.000 ₧ de la subvenció de l'Ajuntament.

ACTIVITAT DE L'ARTISTA-PINTOR

PUIGSERVER JANER

El "San Francisco Museum of Contemporary Hispanic Art" de Califòrnia, inaugurat l'any passat pel rei Joan Carles, ha rebut aportacions de totes les regions espanyoles. Les Balears hi estan representades, a la sala "Goya", per 50 importants artistes. La Direcció del Museu ha concedit al nostre artista algaidí Josep Puigserver Janer l'honor que una de les seves obres -"Muntanyes de Sóller"- figuri a la portada del catàleg que ha editat.

Per altra part, el passat dia 4 d'agost es va inaugurar amb l'assistència de destacades personalitats de la cultura la Sala Magna del Museu de Fons Artístic de la Part Forana, ubicat a l'Ajuntament de Porreres. Entre la selecció d'obres de notables artistes hi trobam la pintura de Puigserver Janer "S'Albufereta", obra que va obtenir Diploma d'Honor al Certamen internacional de Marsella de 1982.

La nostra enhorabona a l'artista.

PLUVIÒMETRE

Malament anam d'aigua. No plou i fa molta calor. L'apotecari Gabriel Martorell va contabilitzar durant el mes de juliol un total de 20'8 litres, si bé ja hem dit altres vegades que les quantitats no són gaire significatives tractant-se de tormentes d'estiu perquè poden variar molt d'un indret a un altre, encara que siguin apropats.

Pel que fa a l'agost, pràcticament res. Fins dia 26. s'havien contabilitzat 0'9 litres

ES CARRER BEN NET

- Tan dematí ja agrenes?
- Én amb sa fresca que va bé.
- Sí, ja tens raó, fa una calorada. Si no plou aviat estam ben arreglats. Diuen que mos quedarem sense aigua. Jo me'n vaig a arreplegar metles. No sé si ho podré resistir.
- Jo ja no vaig d'això, les he regalades totes.
- Bon dia!
- I vós d'on sortiu? No vos havia tornat a veure d'ençà de Sant Jaume.
- I jo surt poc, ja ho sabeu.
- I que vos agradaren ses Festes?
- Jo domés vaig anar a Sa Revetla i a l'Ofici el dia de Sant Jaume. Llàstima que els coets no els amollassin a plaça.
- Va ser per mesures de seguridat.
- Vols dir?
- Allà on els amollaven quedava molt acubat i perillava que hi hagués un denou.
- Que hi va haver moltes coses per Sant Jaume?
- Sí, sa Banda de Música, s'Orfeó, S'Orquestrina, Sa Calderona, Es Cossiers i moltes exposicions de pintura i ceràmica.
- Sí, jo de totes ses que hi havia me va agradar sa des molí den Xina, no vaig entendre res, però me va agradar.
- Sabeu que m'agrada d'aquest batle nou?
- I ara que te pega a tu amb so batle nou?
- Xerràvem de ses Festes de Sant Jaume amb madó Margalida.
- És que m'hi heu fet pensar. Trop que està molt bé que es diumenges a vespre tanquin sa Plaça i que sa gent hi pugui passejar tranquil.lament. Els altres dies és un desqavell, motos, cotxes, gent.
- O tanquen sa Plaça?
- Idò, que no ho sabíeu?
- Jo no m'enter de res.
- No, idò aquest batle nou ja ha fet moltes coses: tancar sa Plaça, fer un sopar amb sos Cossiers, deixar tranquils es pins de Ses Escoles, fer netes ses cunetes de Sa Tanqueta....
- No cantis victòria, ja ho veurem quan hagi passat s'estiu i arribi s'hora de sa veritat. Jo crec que tot això és fatxada. Lo que han de fer a sa Tanqueta és posar una voravia.
- Ara dius això i abans despotricaves perquè havien de tear es pins. Ara no sols no els taien sinó que els posen trampes per ses cuques.
- Sí, tot això està molt bé. Jo lo que vull dir és a veure si durarà o serà una arrencada de cavall i una arribada d'ase.
- Bé, fietes, jo me'n vaig perquè veig que voltros teniu molta xarrera i jo no puc estar molt de temps dreta.
- "Diós"
- Adéu.
- Mira per on! Tu que sempre xerraves malament des Cossiers ara perquè es batle els convida a sopar ja te pareix bé; te dic, te dic. Adéu, me'n vaig, que es meu homo ja en deu haver tomat mitja dotzena i deu anar rabiós.
- "Diós".

avui :

LES NOSTRES POSSESSIONS POLA (i Polò)

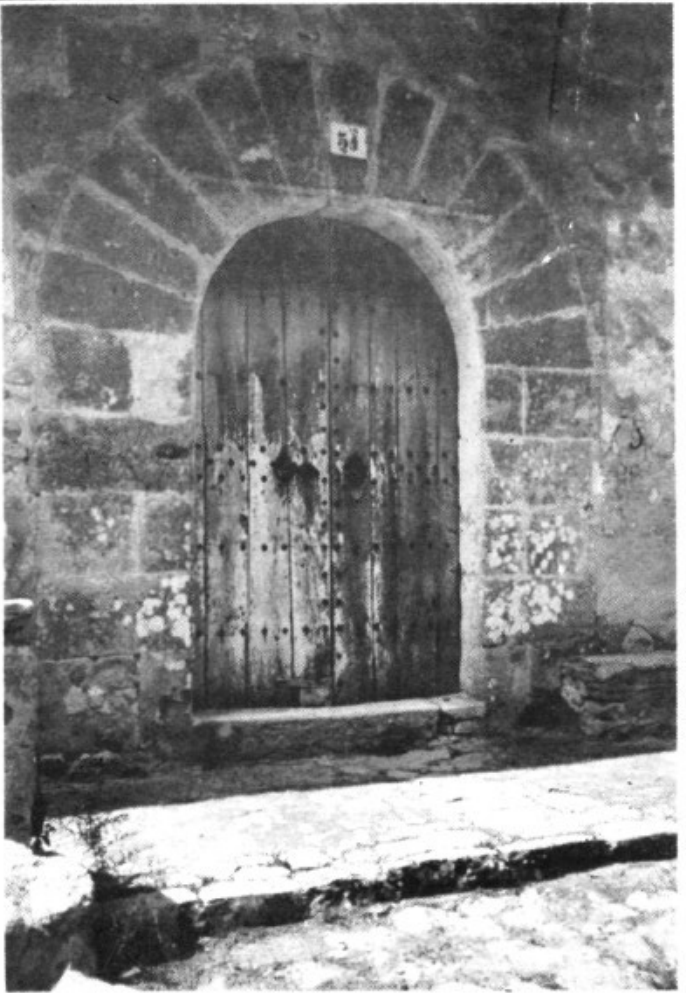
En aquesta ocasió parlarem un poc d'aquesta antiga possessió algaidina situada dins el Quarter II, prop dels termes de Montuïri i Lluçmajor, que llindava antigament per la part de tramuntana amb Sa Mata Escrita, a llevant amb Son Piris i Son Reus de Rufassa, a migjorn amb el terme de Lluçmajor i a ponent amb Albenya per l'anexionada Barcaix. El seu nom primitiu de "Paula" denota el seu origen llatí i, segons Antoni Sastre de Sa Torreta, la possibilitat de ser anterior a la Conquesta Catalana. Amb el nom de Paula figura als llibres de Quadrado i Bofarull que tracten sobre el Repartiment. Per aquell temps tenia quatre joves d'extensió i va tocar als Cavallers Templaris; per això, segons creença popular, està orientada, la façana, envers Jerusalem.

Segons documents investigats pel llucmajorer Bartomeu Font Obrador i corroborats pel montuïrer Joan Miralles i Monserrat, hi ha indicis suficients per assegurar que aquesta possessió va pertànyer a Ramon Lluç i segurament la solitud d'aquells paratges foren font per a la seva inspiració literària. Aquests documents pareix ésser que demostren que les terres de Ramon Lluç enfrontaven amb el terme de Lluçmajor, cosa que succeïa pel Puig de Pola, que és el darrer contrafort, en direcció a Montuïri, del Massís de Randa. Per altra banda, mossèn Antoni Gili al seu fitxer corresponent a l'any 1396 hi té anotat que Miquel Arloví, propietari aleshores de Pola, "està obligat a pagar uns censals a Ramon Lluç i a Berenguer Palou". Per tant, podem deduir que la

família Llull posseïa, poc després de la Conquesta, vàries possessions d'aquella contrada, com són Sa Mata Escrita, Pola i molt possiblement també Son Trobat. A l'any 1443 la possessió pertanyia a Miquel Garau i posteriorment, l'any 1466, era de Jaume Boscà. Durant l'any 1553 el seu propietari fou Miquel Oliver que la deixà en testament al seu fill Bartomeu; per aquest temps el valor estimat de la possessió era de 1500 lliures.

Pel cadastre de l'any 1603, altres vegades esmentat, sabem que la possessió estava dividida entre Miquel Vanrell, que tenia terres per valor de 1100 lliures, Guillem Galí, que en tenia per 600 lliures, i Francesc Gener per altres 300. Per un cadastre posterior corresponent a l'any 1677, podem esbrinar que els seus propietaris eren Joan B. Cirerol, per un valor de 1000 lliures, M. Joan Vallespir per 1500 i Joan Sastre "Perotet" per 300 lliures. Això ens demostra que Pola continuava dividida i jamai tornaria assolir la seva primi-

tiva extensió. Durant el segle XVIII la possessió també va ser afectada per un procés de parcel·lació -com moltes altres zones del nostre terme que hem anat vegent- que afectà sobretot al Puig de Pola, abans esmentat.

La història més apropada als nostres dies de la possessió és de principis de segle quan les només 12 quarterades que quedaven de Pola, heretades després de successives divisions i posterior parcel·lació, eren propietat de Joan Crespí Cantallops, que a la seva mort les repartí entre Joan Verger Crespí, a qui tocaren part de les cases juntament amb 7 quarterades de terra, i Miquel Verger Crespí, que rebé les altres 5 i l'altra meitat de les cases velles., donant origen a Poló, homònim de la que es troba vora la carretera de Randa a Montuïri i que prové també d'una anterior desmembració de Pola, però de construcció molt més recent. Posteriorment, les primitives cases velles passaren al propietari actual, l'amo'n Joan Verger Socies, i l'altra part de la

possessió, és a dir Poló, passà també a l'única filla de l'amo'n Miquel Verger, que s'havia casat a edat avançada, afinçada avui a les veïnes cases noves de Poló, propietat d'Antoni Canyelles.

Actualment Pola estricta confronta a tramuntana amb terres de Can Badia i de Poló; a llevant amb Can Moragues; a migjorn amb els establits del Puig de Pola; i a ponent amb altres establits i terres de Poló.

Les cases de Pola estan molt deteriorades i amenacen ruïna imminent, si no es posa remei; això és degut sobretot al fet que ja fa prop de 75 anys que resten deshabitades, encara que no de cap a cap d'any, perquè posteriorment encara foren usades esporàdicament durant els estius, en temps de batre, quan per fer aquesta feina s'empraven la perxa i els carretons. A la part posterior de les cases hi havia en temps primer un molí fariner dels anomenats de sang, cobert per una porxada avui ruïnosa. (Vegeu a una de les fotografies les moles d'aquest molí, vora el frontis de l'esplèndid portal forà). Damunt les cases hi ha les ruïnes de l'antic forn de coure pa i unes solls de porcs cobertes de volta, avui en desús. A la part posterior tenien també l'estable per a les bèsties de càrrega. També vora el portal forà hi ha un antiquís-

sim pou de paret seca (vegeu fotos) i al seu darrere unes piques intercomunicades, que eren utilitzades, en temps de l'amo'n Joan, pel seu germà Miquel per prensar-hi el raïm i fer el seu vi casolà, d'aspre sabor però que, segons ell, tenia bon bevent.

Les cases velles de Poló, adossades a les de Pola, varen ésser habitades fins fa una vintena d'anys per la seva propietària actual fins que ho deixaren per passar a les cases noves de Poló, vora la carretera. La reforma de les cases velles de Poló tengué lloc devers l'any 1939, quan la divisió de la primitiva possessió. En realitat reformaren tota la casa i construïren nous dormitoris allà on abans hi havia els sestadors de la primitiva Pola. Únicament fou respectada per les reformes l'escala de pujada a la sala-graner, originàriament la principal de la possessió de Pola.

Com hem mig citat abans, els darrers estadants de la possessió de Pola foren per ordre cronològic: l'amo'n Joan Crespi Cantallops, l'amo'n Joan Verger Crespi i el seu fill l'amo'n Joan Verger Sociés. Aquest darrer, que va néixer a la possessió, ens contà que en temps de son pare vivien del que sembraven i collien, d'una guarda d'ovelles i d'un grapat de porcs grossos. Un any

de bon esplet arribaven a una collita d'ametlles de 12 o 14 hectòlitres. De tota manera, no els bastava per a viure i havien de cuidar-se també de la propra possessió de Can Mas.

Topònims del lloc de Pola són: Sa Tanca de S'Era, just darrera les cases, Sa Tanca des Carreró, Sa Tanca de Can Entaferra, de tres quartons -a la part de Montuiri- i Sa Pleta, de dues quarterades i mitja.

El fill il.lustre per excel.lència de la possessió no podia ser altre que Ramon Llull (1235-1315). Parlar de Ramon Llull seria molt llarg. Només vos recordarem que va escriure en llatí, català i àrab, si bé les seves obres en aquesta darrera llengua s'han perdut. És autor, entre d'altres, del "Llibre d'Amic e Amat", "Llibre de les Bèsties", "Llibre de contemplació en Déu", "Doctrina pueril", "Llibre de Evast e de Aloma e de Blanquerna son fill", conegut per "Blanquerna", "Fèlix" o "Llibre de les meravelles", "Arbre de Filosofia d'Amor" i molts altres.

Com a curiositat, ens despedirem de Pola mostrant-vos un fragment de català antic (recordem que Ramon Llull fou el creador del català literari) que per ventura fou escrit a les terres de Pola, tan apropades al lul.lià Massís de Randa.

"Les vies d'amor són llongues e breus per ço cor amor és clara, pura, nédea, e vera,, subtil, simple, forts, diligent, llugorosa, abundosa de novells pensaments e de antics remembraments". (Llibre d'Amic e Amat).

Text i fotografies: **MIQUEL SASTRE "FIOLET"**

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Catalina Fullana Janer, va morir el passat mes de juny als 80 anys a la Residència de la Bonanova.

Joan Cerdà Oliver, ens deixà dia 8 de juliol als 74 anys.

Jaume Nadal Capó, morí dia 27 de juliol als 88 anys.

Miquel Oliver Oliver, morí a Pina dia 29 de juliol als 69 anys.

Antònia Rafal Coll, va morir dia 20 d'agost quan només tenia 50 anys.

Catalina Ballester Amorós, morí a Pina dia 7 de juliol als 65 anys.

Maria Oliver Mulet, a l'edat de 85 anys va morir a Pina dia 11 d'agost.

NAIXEMENT

Catalina-Maria Trobat Balaguer, filla, de Rafel i Joana. Va néixer dia 18 d'agost.

RECORDANT N'ANTONIA RAFAL

És admirable! Aquesta és sa paraula que sovint sentíem de boca de tothom quan parlaven de tu, Antònia. Amb quina enteresa has sabut suportar aquesta cruel llarga malaltia que ha acabat amb tu quan et trobaves en la plenitud de la teva vida!

Físicament t'has allunyat, però mai mos deixarà el teu record. El poble ha perdut una autèntica algaidina, estimaves tot lo que tenia sabor algaidí; per ses darreres festes de Sant Jaume, estant ja molt malalta, encara vares voler participar en elles i fer festa amb tot es poble.

Sa nit de sa teva mort, estant a "sa caseta", vaig girar els ulls a sa lluna i em va semblar que inclús ella plorava, me va parèixer distinta. Vaig recordar aquells horabaixes, tan agradables, que passàrem en sa teva companyia, assegudes fent ganxet o cosint a s'esplanada de davant sa casa mentre els nostres fills nedaven i jugaven.

No te dic adéu, Antònia, ja que sembla que d'una manera o altra tu sempre estaràs entre nosaltres.

MARGALIDA TOMÀS

Aquesta foto es va fer al camp de S'Aljub, a Sa Tanqueta Vella. Els jugadors que hi ha són els següents:

Drets d'esquerra a dreta: Biel Seguí, Guillem Verger, Pere Rapinya, Bernat Verger, Tomeu Munar i Bernat Peret.

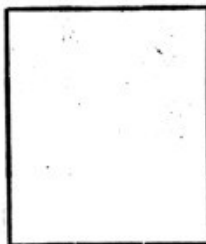
Agenollats: Bernat Barrera, Miquel Munar, Joan Rapinya, Toni de sa viuda Mora, Guillem Pandango, Sion de Sa Torre i un no identificat, potser extern.

Ara que, a principis de la temporada futbolística, es renoven els carnets, vos mostram, com a curiositat, com eren els del C.D.Santiago, a principis dels anys 40.

(Foto i carnet cedits per Antoni Cañellas Seguí).

C. D. SANTIAGO
General Goded
ALGAIDA

TITULO DE SOCIO PROTECTOR

Apellidos.....

Nombre.....

Domicilio.....

Algaida, de de 194.....

El Presidente,

PINA

Han passat quasi tres mesos des que, al juny, començà l'estiu i prest, d'aquí a dues setmanes, entrarem dins el setembre, que posarà punt i final al trimestre més desitjat i estimat per tots. Darrera quedaran nous amics i noves experiències, dies diferents on tot, el més insignificant, podia apropar-nos a una manera diferent de viure o, per contra, allunyar-nos de tot el que ens és quotidià i rutinari, Un temps distint que feia que ens asseguéssim a la fresca, esperant que l'aire seria més fresc i deixaríem de suar durant una estona, mirant al cel les estrelles i aprofitant per fer la xerradeta amb el primer conegut que és volgués aturar a fer-la i, clar està, que no frissàs. Així, parlant de temes totalment superficials com el temps que fa, la calor insuportable que patim, el darrer que ha fet tal o qual pandilleta de nins, ens ajudaven a agafar un estat d'ànim òptim per desitjar al cap d'una estona allargar-nos al nostre preciat matalàs, per la seva cara d'estiu.

Són uns mesos, aquests, on les festes se succeeixen. Per tot arreu celebren el seu patró i conviden als pobles veïnats a que participin amb ells en dites celebracions: competicions esportives, exposicions pictòriques, conferències, misses sollemnes, verbenes populars, etc, etc, tota una sèrie d'activitats on la gent viu, disfruta, admira i balla en cada un dels actes, exposicions i balls on ella acudeix. Enguany les nostres festes, les populars, foren el darrer cap de setmana de juliol, un tant enfosquides o reviscolades, segons d'on es miri, per les d'Algaida, que havien acabat pocs dies abans. Actes no mancaren i si per populars entenem tenir entrada de franc per tot no podem negar que ho foren. Als actes de sempre i ja típics per altra banda a totes les nostres festes hi trobarem la verbena amb els conjunts Telex i Yacaré i la comèdia amb la representació pel grup de teatre "Foganya" de Porreres de l'obra "Cavallet quan eres jove", original den Joan Mas, que si qualche cosa tingué de criticable fou lo poc entenedora que va ser, uegut principalment a problemes tècnics que ja s'havien produït, segons tenim entès, durant la d'Algaida.

Referent als aconeteixements esportius ens hem de referir als dos partits disputats, l'un entre fadrins i casats amb victòria dels segons i l'altre entre els empiñats S'Aguaït F.C. Biniali també amb victòria d'aquest darrers sobre l'equip local. La simultaneïtat va ser la nota destacada dels dos encontres i el que va fer tal vegada que el primer eclipsàs un tant la categoria del segon, que no per això va ser manco interesant.

Resaltar també altres actuacions de caire més infantil com la dels Pallassos, les danses folklòriques amb el grup Balkan Dance Festival, així com el concert ofert per la Coral de Bunyola i que ens va ajudar a conèixer i entendre la importància que dia a dia van tenint dins els diferents pobles agrupacions corals com l'esmentada, com l'Orfeó Castellitx i tantes i tantes altres existents avui en dia a la major part dels pobles de la nostra illa.

És obligatori fer des d'aquestes planes la merescuda al.lusió als quintos i quintes que es varen proposar l'empresa de fer unes festes populars, per a tot el poble, encara que amb la col.laboració de l'Ajuntament (única ocasió que s'ha deixat sentir fins ara), això si tenim en compte que enguany només eren cinc. Sa feina els ha retut, enhorabona a tots, i esperam que la tradició de les festes dels quintos no acabin, com tantes altres coses, al femer.

Parlant d'urbanisme (que no és lo mateix que parlar de pisos adosats), estam admirats del moviment i transformació que estan sofrint d'un mes a l'altre qualcuna de les façanes de les cases que enrevolten la Plaça, que si bé a una l'han deixada amb la pedra a la vista, donant-li un aire més foraviler, a l'altra l'estan fent tota de bell nou, és a dir, edificant allà on abans hi havia uns corralassos. Només desitjam que es respecti l'estil que fins ara ha caracteritzat la nostra petita però maca plaça. Crec que no es pot demanar més.

Aquests mesos han tengut, en contra del que sol esser normal políticament parlant, un gran moviment. Pensem primer en el canvi de batle que es va fer dins l'Ajuntament d'Algaida on entraren els Populars i sortiren els Demòcrates Populars, sense que fins ara s'hagi mogut el més mínim corrent d'aire que demostri les entrades i sortides a que ens referim. Suposam que deu ser per l'estat de relax que s'ha adherit a tots els polítics des dels de primera "divisió" fins als de "regional". Per de prompte esperam conèixer qualque cosa més de la línia que pensen seguir encara que hem sentit a dir que pensen seguir dins la mateixa (els algaidins es deuen donar per enterats; ara, el que som nosaltres, de línia encara és s'hora que en vegem la més petita traça, com no siguin les que han dibuixades al camp de futbol, i gràcies). El que sí vàrem trobar interessant va ser la idea que ara tenen tots de potenciar la carretera de Manacor, no tant aquesta per sí mateixa com pel que en poden treure de tenir-hi quelcom a prop, estil restaurant, em supòs, tenda de mobles, articles de souvenir i altres beneitoretas, cosa que no hem desagradaria gens, referint-me principalment al que fa menció a la bona cuina si la subvenció (en cas que s'aprovàs) arribàs també als qui fan cas dels reclams, nombrosos ells, que es van trobant al llarg de la carretera.

Renou hem sentit també al poble veïnat de Montuïri on ja són tractats tots els vilatans per terroristes consumats i d'una extrema i potencial perillositat. S'ha produït el mateix fet, amb un tot sol, que està caracteritzant el País Basc on estan pagant justos per pecadors, doncs sembla com si tots els seus habitants ho fossin de l'E.T.A o com si tots els catalans fossin de Terra Lliure. A part de tot això queda pendent un punt molt important que és el del tracte a què ha estat sotmès una persona com Macià Manera que sense mitja paraula va ser detingut i traslladat a Madrid per aplicar-li la Llei Antiterrorista, sense que encara sàpiga clar què és el que li espera. Les coses es podrien fer d'una altra manera, donant com a mínim una mica més d'informació.

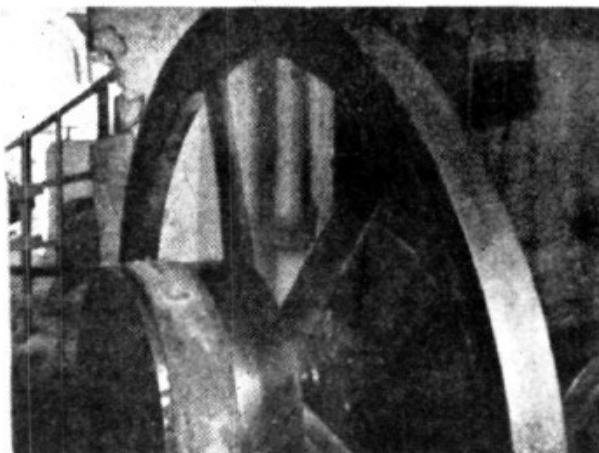
Si hem començat parlant de festes acabarem també parlant-ne doncs ens queda fer menció de la que es va celebrar als paratges de Son Perot on hi roman la imatge de la Verge de Lourdes, el passat dia 20 d'agost, que fou capaç de concentrar en torn d'Ella un nombrós grup de persones de totes les edats i que hi anaven unes per primera vegada mentre que les altres hi tornaven després de bastants d'anys de no haver pogut fer-ho, per haver-se interromput, sense sebre com, aquesta celebració fins aleshores tan popular. El que sí trobàrem tots els assistents fou l'estat bastant desmillorat del que és la cova a la qual tan sols pots arribar després d'haver lluitat i fet tots els equilibris necessaris per no tombar un peu, cosa molt possible sobretot si duis sabates.

Volem fer constar que quan llegireu aquests fulls tal vegada ja sabreu de què aniran les festes dels Sants Metges perquè el que és ara ho desconeixem; per tant no podem fer cap avanç de les mateixes perquè els responsables no ens ho han comunicat encara; podem suposar que es compondrà de la típica celebració sol.lemne concelebrada i, a la sortida, el consegüent refresc i l'homenatge als vells de més de vuitanta anys; això, dic, està encara per confirmar.

El darrer que hem sentit ha estat la més que probable tornada a Mallorca del missioner Paco Andreu, Frai Paco, de terres de Huamachuco (Perú) on hi ha viscut i treballat durant més d'un quart de segle. Ens n'alegram. També hem sentit si el seu nou destí ha d'esser el veïnat Santuari de Cura, prop del nostre rector Quico Quetglas. Desitjam es trobi tan bé i tan il.lusionat per aquí com es va arribar a trobar al seu Huamachuco estimat.

Si en el número passat eren dues les persones que ens varen deixar, hem d'afegir en aquest els noms d'altres tres que també ho han fet, sense que per contra poguem donar la notícia d'altres nous naixements. Als seus familiars els nostre condol.

- Catalina Ballester Amorós "Teulera", morí el 7 de juliol quan tenia 65 anys.
- Llorenç Oliver Oliver "De sa botiga nova" morí el 29 de juliol als 69 anys
- Maria Oliver Mulet "de Ses Comes", morí l'11 d'agost i tenia 85 anys.

DOS VISTAS DE LA CENTRAL ELÉCTRICA

PINA

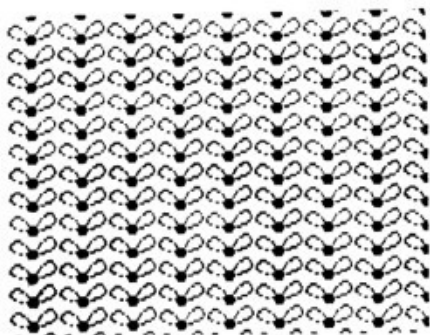
(MALLORCA)

Per acabar aquest mes la secció dedicada a Pina vos oferim aquestes curioses fotos de la "CENTRAL ELÈCTRICA de MIQUEL COLL. Les hem trobades a un anuari corresponent a l'any 1935. Són unes fotos que consideram molt interessants i curioses.

GUILLEM ANDREU

Solucions als mots encruats: Horitzontals: 1. Ses Maioles. 2. oliós, nimi. 3. no, debades. 4. ribera, er. 5. a, orejariu. 6. decapar, tu. 7. orat, neu. 8. af, nansa. 9. privador, a. 10. II, àrusolg.

Verticals: 1. Son Radó, pi. 2. Eloi, eruri. 3. si, bocafi. 4. moderat, va. 5. aserep, nar. 6. I, bajanada. 7. ona, arenós. 8. lider, asro. 9. emèrit, a. L. 10. sis, uus, ag.

GLOSA

*Vagis tu allà on vagis
molts restaurants trobareu,
menjareu lo que voldreu
a gust si anau a s'"Oasis";
de tornar-hi tendreu ansis
inlús per poder nedar;
ninets, podeu confiar
ben exempts de cap desgraci.*

*Trobareu aparcament
al costat de carretera,
molt gran és sa gran cotxera
i un local molt resplendent,
el trobareu molt lluent
i es menjar molt encertat,
peix fresc i escaramerlat,
el fan fred, també calent.*

CLIMENT GARAU

Què és el S.I.A.C.?

El S.I.A.C. es un servei d'informació i atenció al ciutadà adscrit a la Conselleria Adjunta a la Presidència que te, entre altres, els objectius següents:

- Informar als ciutadans sobre les actuacions de l'Administració de la C.A.I.B. sobre qualsevol altre tema que els ciutadans sol·licitin en relació als organismes depenents del Govern Balear.
- * - Donar a conèixer l'estructura i funcions de les altres Administracions: Consells Insulars, Ajuntaments i Administració Perifèrica de l'Estat, radicades a les Balears.
- * - Facilitar informació sobre la tramitació d'expedients, línies d'ajudes de la C.A.I.B., etc.
- Recollir iniciatives i tramitar queixes i reclamacions sobre el funcionament de les diferents Administracions.

Com posar-se en contacte amb nosaltres?Truqui per telèfon

Si no vol, no necessita desplaçar-se fins a la nostra oficina per a resoldre el seu assumpte.

Ens crida al 900-321-321 i l'atendrem amb molt d'agust ;i no oblidis, la cridada es gratuïta, conèixer el que volem no costa res!.

Vengui a visitar-nos

Ens complaurà la seva visita. Estam a la seva disposició de 08.30 - 14.30 hs. tots els dies laborables. Els diables de 09.30 a 13.30 hs.

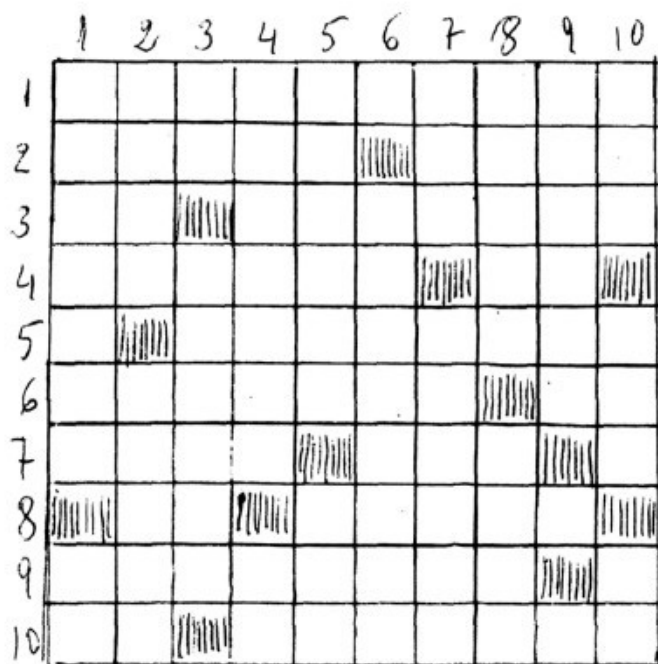
Ens escrigui

Si vostè no es pot desplaçar fins a la nostra oficina, o no té telèfon, ens pot escriure una carta i ben aviat rebrà notícies sobre la informació sol·licitada.

S.I.A.C. Pl. DRASSANES, 4 - 07012 PALMA DE MALLORCA

PASSATEMPS

Horitzontals: 1. Zona d'Algaida molt urbanitzada. 2. Que conté oli. Excessiu, minucios. 3. Negació. En va, inútilment. 4. Carrer d'Algaida. Nota musical (al revés). 5. Vocal. Airejaria, ventilaria. 6. Treure la capa d'impureses dels metalls. Pronom personal. 7. Boig. Prefix grec que significa "nova". Sofre. 8. Nota musical (al revés). Ormeig de pesca. 9. Censurable, digne de ser eliminat. Vocal. 10. Dos. Improvisarà.

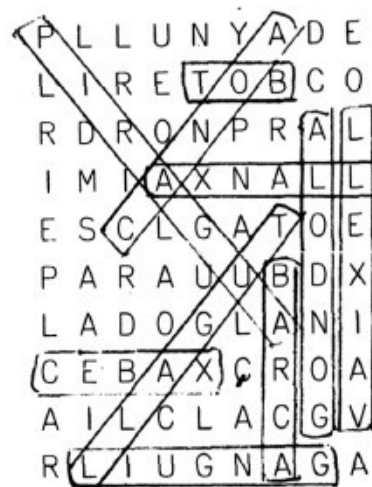
Verticals: 1. Altra zona d'Algaida molt urbanitzada. Lletre grega. 2. Nom d'home i de campana. Tresor públic. 3. Afirmació. Que té un gust refinat. 4. Mesurat, discret. Es dirigeix. 5. Mandra, ganduleria (al revés). Arran (al revés). 6. Un. Acció pròpia d'un bajà. 7. Onada, ondulació. Sorrenc, abundant en sorra. 8. Dirigent, cap. Peça que millora l'estabilitat de l'embarcació (al revés). 9. Retirat, jubilat. Vocal. Cinquanta. 10. Numeral. Ocell (plural). Plata.

Les solucions als mots encreuats les trobareu a la pàgina 26.

G I R A G E F O R
 A B N T L U R L G
 L A U D A I I C R
 E A P L G E T R A
 S N R E L E S I T
 C R R A G I O G I
 A F E U A I R E N
 L T A R L E S R A
 D O M B U R E F R
 A S D E L O A O V
 R A V I L A C S E
 I R A R R O T O R

Sopa de lletres

Es tracta de localitzar deu noms que indiquen formes de cuinar els aliments a base de foc. Amb les lletres que vos sobrin llegireu dos versos d'una coneguda composició de Joan Alcover.

Solució a la passada sopa de lletres:

Una vegada llevats els noms de deu embarcacions, els versos de Rossellò-Pòrcel diuen: "Lluny del record oprimies / la paraula dolça i clara".

REVISTA DEL COR,

ANY I N° 8
LA MELSA I EL FETGE

PROPOSICIONS EN COS I ANIMA

x
+ Si vols aconseguir el teu pes ideal vine a ATUPADA'S HOUSE. Perdràs els quilos a garrotades. Imprescindible perdre 32 quilos per setmana. Sinó ho aconsegueixes, els nostres monitors et faran plorar una estoneta.

+ MAGDAGEFESA: Et planxaré.
+ MAGDAGEFESA: Et líquüaré.
+ MAGDAGEFESA: Et capolaré.
+ MAGDAGEFESA: Enrampades a 125 i a 220. Una nit de peroles.
Ref: 240 amperis.

+ ESTAS CONSTIPAT ??? Vina a mocar-te a la piscina de Poso de Alarcon. Hem acabat l'aigua. Els banyistes t'ho agrairan.

+ TENS PICOR ? Vine al carrer Antoni Maura i veuràs com no en tenies.

+ SUSTO'S CLUB. Ua! Diràs sempre que no t'ho esperaves.
+ SUSTO'S CLUB. Mai hauria imaginat que t'amagassis dins el bidet.
+ SUSTO'S CLUB. Amb la col.laboració de na Sus Lampreave.
+ SUSTO'S CLUB. Regentat per en Susto. Si véns et quedaràs sense cap cabell.
Ref: 2x-7

+ SUMINISTRES FÉTIDS DE MALLORCA. S'ofereix per a omplir pous negres en desús. Tel: 112233445566778899. (Amb el prefixe 9 si cridau de Formentera). Demanar per la senyoreta Paquita Rexona.

+ Hola! Som tres amigues, na Vicky, na Vanessa i na Matsi i volem fundar un club de fans de José Luis Rodríguez "El Puma" i de Juan Erasmo "Mochi". Interessades adreçau-vos al carrer de Falangista Laportilla 123. Rebreu gratuïtament el carnet de fan i un reliquiari amb una peça dental corcada.

SUCULENT EDITORIAL

Ingredients:

- + Mitja dotzena d'arengades
- + Ametlles
- + Tomàtigues
- + MoraduiX
- + Moscatell
- + Nata líquida.

Agafau les arengades, les torrau i les prensau amb una porta d'olivera. Les esmicolau i les treis les espines més impertinents. A part, preparau una salsa amb la nata i les tomàtigues que, segurament, tindrà un coloret de rosa apetitós. Capolau dins un morter les ametlles i el moraduiX i ho mesclau tot amb la sals que segurament tindrà un coloret rosa i ho abocau dins un platet damunt les arengades esmicolades. Ho regau ben regat de moscatell.

Nota: Aquest plat segurament tindrà un coloret de rosa. A més, té poders laxants.

BATICOR. Notícies del cor.

TUP-TUP!!! Presentada la nova gama de productes per bany DURALUX a la bugaderia de la Marquesa Magdalen Neta i Polida. El dos nous productes presentats: les pastilles de sabó de raissons Duralux i el gel Starlux permetran sortir de la dutxa amb un suculent perfum de bou o gallina segons trieu.

TUO-TUP!!! Inaugurat el setè Congrés Internacional de Dones Emblanquinadores sota el lema: "Emblanquindores, protegiu-vos del sol. Usau broncejador". La seva presidenta, na Magdalena Poal i Calç, va dirigir unes fortes paraules al públic assistent en

el discurs d'obertura: "I sabeu que vos dic?, ah vatua el món!!! Que hi fa mal fer feina en es sol. A jo m'entra disn es cap i llavonses tenc "entorns" de cap, Ah vatua el món! No, i no hi ha res com un bon capell de paumes i uns bons manegots". I després contà que a ca seva no tenien res de bronze, només una olleta d'aram a l'escala i una palanganeta de plata fosca que el seu homo va guanyar al "Tiro al Plato".

TUP-TUP!!! El passat dijous es celebrà a la Maison Cuqui-Esmaile una elegantíssima festa àcida de classe B. Hi assistiren com a principals convidades na Maria Estu Ardo, na Cunilla Vonbis Marck, na Maria Cosé Cantudo, en Manolo O'tero i na Saritíssima (Maria Antònia Abat). La primera va perdre el cap darrera un cambrer que s'assustà molt quan la va engrunar amb la porta del Romy i la darrera va perdre el barram (ja és una cosa habitual en ella). L'amfitriona, na Cuqui-Esmaile, senyora des de que és va canviar de sexe, vendria a bon preu el barram de na Saritíssima ja que ella s'ho ha provat i no li està bé. "Té sa boca molt grossa", ha declarat.

TUP-TUP!!! Curiositat humana: N'Apocope de Santo, ciutadà brasiler, ha passat a formar part del llibre Guinness de Rècords per haver aconseguit reunir en una interessantíssima col·lecció l'increïble nombre de 10.002 ous nials. "Ha estat una empresa àrdua - ha declarat- ja que només vaig començar amb els dous meus".

"RECUERDOS" DE LA PORTA DE SANT ANTONI O LA VIDA D'AJAGUDA.

Les memòries en exclussiva per a JUTIPIRIS d'Ausònia Salvaguarda Lanit.

CAPITOL IV. Fauna i flora urbana. El meu model d'home.

I ja anam pel quart capítol d'aquestes memòries, aquestes històries de la meva vida. Avui he decidit contar-vos com són les persones i animals que han requerit els meus serveis. No heu de creure que m'he trobat en situacions extravagants, com tampoc vos heu de pensar que la meva feina ha estat sempre un llit de roses (recordau com m'ho va fer passar na Xambusi). Han vingut persones que podríem considerar normals si hi hagués qualcú que fos capaç de definir les persones "normals". Altres vegades, la fauna ha estat més silvestre, més impensada i, molt sovint, molt més lucrativa. M'han visitat al meu cau des del representant més insignificant de tovallotes amb humitat incorporada per a "toilettes" fins a tota una promoció de venedors d'enciclopèdies a domicili. Els resultats, emperó, foren gratificants: una provisió d'humitat empotada i vuit enciclopèdies, enquadernació de luxe i a tot color sobre "El camino de Santiago", el "Románico Español", "Segovia, una maravilla del mundo" y "3000 trucos de magia, 3000".

Han requerit el meus seveix pobres homes de negocis de panxa amolonada i incipient calvície que entre meditació i meditació (és un bon sistema per a "resucitar morts"), m'han explicat els secrets de les meves empreses. Han vingut, també, toreros desesperats després d'un horabaixa de toros impertinents al "Coliseo" a contar-me les seves penes i a explicar-me que aquesta no és una bona terra per al "toreo", que es bous van fora corda amb les esterengeres i no hi ha persona que els hi pugui fer una bona "faena". Artistes de posat romàntic que em contaven que preparaven exposicions que serien un èxit i que ben prest farien ombra a en Barceló. Musics d'hotel, lampistes (m'arreglaren el water que degotava), fematers, pagesos de sang calenta, metges i cirurgians i emfermers, electricistes, butaners, inspectors d'hisenda (tel 56765232), cambrers, recepcionistes i fins i tot un que va dir que era de sang blava que no va esser capaç de fer-me caur i el vaig entretenir fent-li una dotzena de jocs de mans dels que mostrava l'enciclopèdia.

Ausònia Salvaguarda Lanit

ESPORTS

En aquests dos mesos passats s'han duit a terme moltes activitats esportives degut a les festes de Sant Jaume i a que els equips de futbol han començat ja la seva pretemporada, amb partits amistosos o amb torneigs estiuencs.

FUTBOL

Ja s'ha format la nova directiva que ha estat admesa per la Federació. Com a president ha quedat en Tomeu Pastor; hi ha tres vicepresidents: el batlle Esteve Vanrell, en Pere de Ses Regates i en Pere Oliver; com a tresorer en Toni Mudoy. Els altres directius són en Toni Isern, en Gustí Saig, en Joan Canyelles, en Biel Pericàs, en Xisco Ramis i en Pep Lluís.

Com es pot veure, aquesta directiva, llevat de dos vicepresidents, està formada per jugadors de l'equip de veterans de l'Auto-escuela Levante.

1ª Regional

El dia de Sant Jaume disputaren el torneig que du aquest mateix nom davant el Montuïri, equip de Regional Preferent, que no va ser assequible per l'Algaida que només duia una sessió d'entrenaments. Aquest va ser el resultat: Algaida-Montuïri 0-2

L'Algaida va tornar visita al Montuïri i ho va fer en Es Revolt on va fer una gran segona part i va acabar el partit amb empat.

Montuïri-Algaida 2-2

Després jugaren un partit contra un equip que s'ha acabat de formar,

el Lluçmajor, on demostraren que es necessiten un parell de fitxatxes ja que els que s'han fet enguany són tots de jugadors recentment pujats de juvenils.

El darrer partit que han disputat va ser el que es jugà amb el Soletat en memòria i com homenatge a un jugador que va jugar en aquests dos equips: en Joan Coll. Per començar, es va entregar al pare d'aquest jugador una placa commemorativa i la camiseta amb el número 6 de l'Algaida; a més el seu germà Pere va jugar la primera part amb l'Algaida. A la mitja part s'entregà un balon firmat per tots els jugadors que jugaren amb en Joan a la seva vídua.

El partit va tornar a demostrar que es necessiten un parell de bons fitxatges. Va acabar amb empat a un gol i guanyà l'Algaida en transformar els seus cinc penals per només quatre del Soletat.

La plantilla, en relació a l'any passat, ha perdut bastants dels seus jugadors, entre ells en Toni Lloret i en Rafel Servera (Montuïri) i n'Emilio Pintado, en Ramon i en Carlos (Soletat); per tant s'han hagut de fer fitxatges de gent molt jove i s'ha intentat dur un altre any més en Toni Luchesse, que no es decideix, i en Paco Ruíz que ja havia jugat amb l'Algaida, però l'Espanya de Lluçmajor no li dona la baixa; també es mira de recuperar n'Angel amb permís de l'Arenal.

El nou entrenador de l'Algaida és en Mateu Lull.

Juvenils

Només han jugat tres partits i de moment, segons el seu entrenador, es necessita un bon porter. El partit de Sant Jaume el perderen davant el Montuïri:

Algaida-Montuïri 3-6

També han jugat el Torneig de la Llum a Montuïri on quedaren en tercer lloc 1ª semifinal:

Montuïri-Algaida 4-2

3er i 4art lloc:

Algaida-Porreres 2-2

(Algaida per penals)

El seu entrenador segueix essent n'Andreu Roig.

Infantils

El més probable és que no hi hagi equip degut a que només són onze jugadors. Així i tot han jugat el torneig de la Llum on han quedat en quart lloc.

1ª Semifinal:

Algaida-Porto Cristo 1-2

3er i 4art lloc:

Montuïri-Algaida 5-2

El millor jugador d'aquesta categoria ha estat en Paco Barceló d'Algaida. L'entrenador, si hi ha equip, serà en Toni Simó.

Alevins

Han estat els que, de la mà den Miquel Serrano, han fet el millor paper en el Torneig de la Llum, quedant en segon lloc.

1ª Semifinal:

Algaida-Santa Maria 3-1

Final:

Montuïri-Algaida 4-0

El millor jugador d'aquesta categoria també ha estat un algaidí: en Toni Llaneres.

III PUJADA A CURA

La classificació final d'aquesta tercera pujada, sense comptar els estrangers, va quedar així:

- 1.- Jordi Salas
- 2.- Pere Oliver "Municipal"
- 3.- Toni Abrines
- 4.- Toni Barrera
- 5.- Guillem Paret
- 6.- Felip LLubiner
- 7.- Cano
- 8.- Joan Gelabert
- 9.- Toni Mudoy
- 10.- Pere Tropell
- 11.- Antonio Linares
- 12.- Joan Canyelles
- 13.- Toni "Petrus"
- 14.- Biel des Cassino
- 15.- Miquel "Vinyes"
- 16.- Pere "de Ses Regates"
- 17.- Damià "des 4 vents"
- 18.- Toni Marí

III MARATÓ LOCAL ALGAIDA- LA PAU - ALGAIDA

En les dues anteriors havia guanyat n'Antonio Linares, però a la tercera hi ha hagut canvi i va ser comandada de començament a fi per Guillem Ramis.

- 1.- Guillem Ramis
- 2.- Tomeu Bauzá
- 3.- Toni Abrines
- 4.- Toni Linares
- 5.- Toni Sastre "Barrera"
- 6.- Tomeu Puigserver
- 7.- Miquel Basseta
- 8.- Cano
- 9.- Joan Canyelles
- 10.- Biel Torres
- 11.- Biel Puigserver
- 12.- Esteve Vanrell
- 13.- Toni Mudoy
- 14.- Toni Isern

FUTBET

El segon Torneig de Futbet de Sant Jaume el guanyaren els mateixos de l'any passat, Primtours, però la sorpresa es va donar en la segona semifinal on Es Pub Mavi va guanyar a l'equip de Ses Regates.

Semifinals:

- Primtours-Magic Sol 6-1
Ses Regates-Pub Mavi 4-5
3er i 4art lloc:
Ses Regates-Magic Sol 4-2
Final:

Primtours-Pub Mavi 6-2
Destaquem que l'equip del Primtours ha guanyat tots els partits que ha disputat en aquest torneig.

Classificació final:

- 1.- Primtours
- 2.- Pub Mavi
- 3.- Ses Regates
- 4.- Magic Sol

- 5.- Taula Rodona
- 6.- Ses Maioles
- 7.- Milan-Boys
- 8.- Entrevista

Com a porter menys golejat va quedar en Toni Mudoy i el màxim golejadore va ser en Miquel Basseta.

ESCACS

En categoria infantil va ser el guanyador n'Hugo Gallén que va venir des de Palma per participar en el Torneig. La classificació final fou:

Hugo Gallén	5p.
Miquel Oliver	3'5p
Joan Nicolau	3p
Xisco Torres	2'5p
Tomeu Ripoll	1p
Miquel Sastre	0p

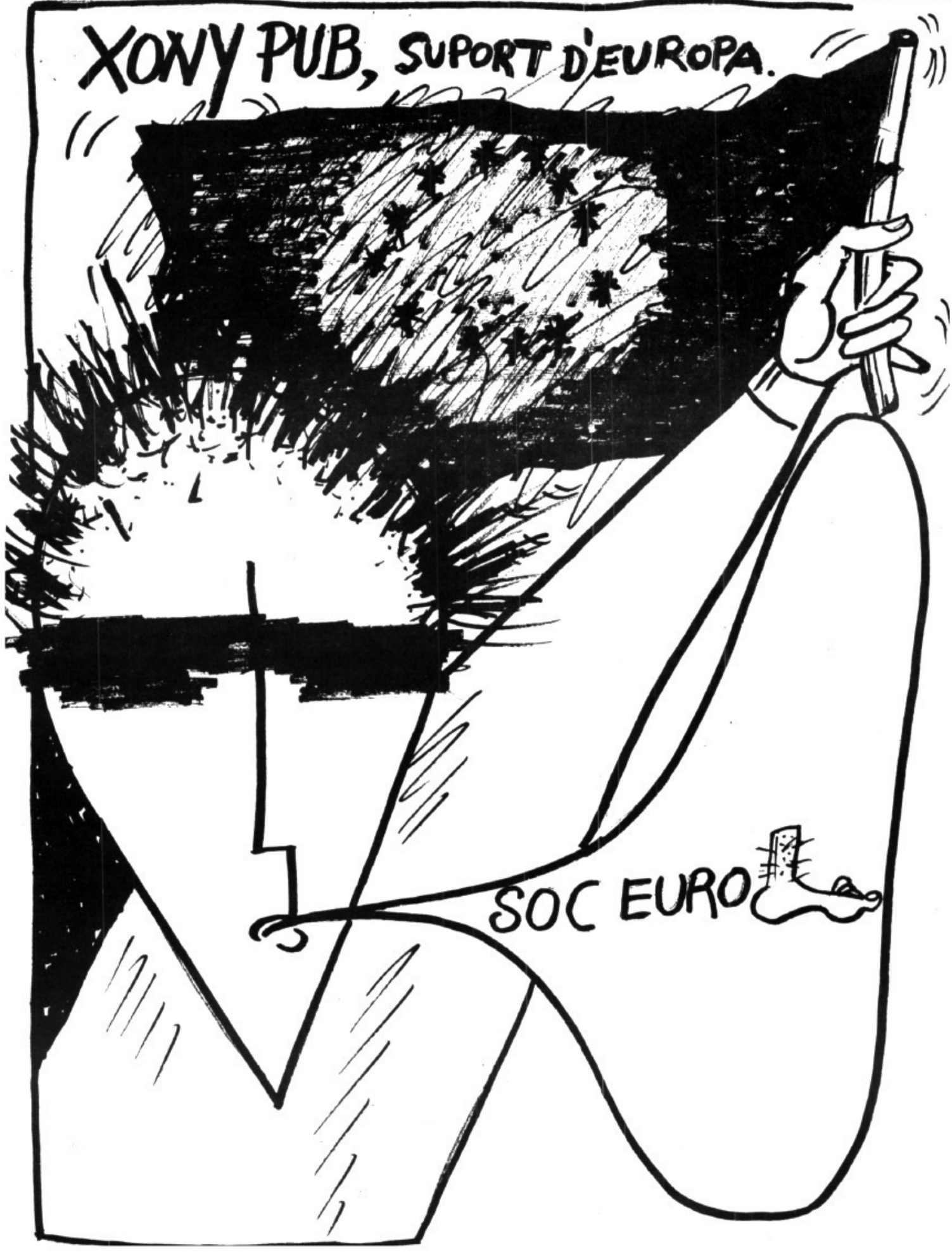
En la màxima categoria hi va haver dos jugadors que no acabaren el torneig i es repartiren els punts entre els altres jugadors.

Jaume Juan	6'5p
Toni Ripoll	6p
Joan Vanrell	5'5p
Pep Blando	4p
Tomeu Oliver (juvenil)	3p
Mateu Blando	2p

BIEL BIBILONI

XONY PUB, SUPORT D'EUROPA.

UNA XERRADETA... (acabament)

tiempo en que el campo daba trabajo a majorals, pastors, porquers, etc y a todos aquellos que de verdad quisieran dedicarse a él. Hoy, por no ir más lejos, ¿cuántos hay que puedan decir que viven del campo? Muy pocos, prácticamente tres o cuatro, los demás han salido a buscar su sustento principalmente a Palma. El futuro de Pina es, como el de tantos otros pueblos, el de proporcionar a aquellas personas cansadas de la gran ciudad un lugar tranquilo y acogedor donde vivir, a la vez cerca y lejos de su lugar de trabajo. En resumen, formar parte de lo que se conoce como "Ciudades Dormitorio".

Doña Marieta ha fet la seva entrada al racó acollidor de la gran sala on mos trobam conversant, on les voltes del sòtil i l'escala que puja al segon pis així com el detall del retaule dedicat a la Mare de Déu que hi ha al seu costat són algunes de les particularitats que més criden l'atenció. De manera que, suggerit pel retaule que he vist i que em fa pensar en la persona de Mossèn Gabriel Mariano, avantpassat seu conegut per ser el fundador de les monges franciscanes "filles de la Misericòrdia" l'any 1856, li deman:

- Quins records perduren en l'actualitat, dins la família, del seu carismàtic parent ?

- El més important és el que tu has dit, el de ser el fundador de les franciscanes "filles de la Misericòrdia", nascudes a Pina com ho recorda la làpida que hi ha a la façana del convent i esteses, al llarg dels anys, a nombrosos països de tot el món. Ens queden un parell de documents d'aquella època els quals constaten per una part el dia en què prengué els Vots i, per una altra, el vot d'esclavitud a la Mare de Déu que va fer posteriorment als altres i que es troben un a cada costat del retaule. En teníem un altre, que entregàrem a la congreració,

de l'època de la guerra del Marroc on l'Ajuntament de Palma els agraià l'ajuda prestada per les monges allà enviades per cuidar els ferits caiguts en combat i on es posava de manifest la valentia i l'entrega de totes elles en moments tan dramàtics. Ara bé, per conèixer-lo més a fons no ens queda altre remei que llegir el que han escrit persones com el Pare Munar o Sor Maria Rigo, recentment nomenada Generala de les Franciscanes "filles de la Misericòrdia".

Referent a la seva visió del camp no és gaire diferent de la de Don Manolo: comparteix amb ell la idea de què si en un altre temps el sí de la terra era el seu conreu, en l'actualitat el que s'arriba a treure d'aquesta feina no basta ni per pagar tan sols la contribució.

Es veu que té molts bons records del temps d'infantesa quan a la possessió encara es podia respirar i sentir tota la força que es desprenia de les moltes i variades activitats i feines que sempre hi havia per fer: collir figues i assecar-les, collir ametlles i pelar-les, cuidar els animals, fer matances....Anys feliços que si bé el temps ja ha esborrat el cor no ha pogut oblidar, perquè no es pot esborrar cap moment, bo o dolent, viscut per qualsevol persona, vell, jove o nin, i gravat amb foc al llibre de la vida.

Dins unes cases grans hi he trobat dues persones, grans també d'esperit, fermades a un passat i a una història de les que no poden renunciar o de les que no volen renunciar, perquè encara que una porta s'hagi tancada al darrera posant fi a una determinada època, encara n'hi ha moltes que han d'anar obrint-se perquè els qui trepitgen fort en aquesta terra les continuïn creuant, malgrat tampoc es vegi ni es sàpiga el seu destí final.

GUILLEM ANDREU

UNA XERRADETA AMB...

els senyors

de SON RIBES

Per fer aquesta xerradeta hem pres el carrer dels Germans Fundadors i hem tocat a la porta de la casa, gran casal per cert, que porta el número 4 on hi estiuegen els actuals senyors de Son Ribes, Doña Marieta Ribes de Pina i el seu espòs Don Manolo Laportilla. Els hem visitat per conversar una estoneta i de molt bona gana ens han rebut i ens han ajudat.

Haviem de rompre el gel i mentre Doña Marieta truejava amb les coses de la casa Don Manolo ens ha començat a contar un poc la seva vida:

- Nací en Palma y cuando sólo tenía 6 años nos fuimos a vivir a Madrid al ser mi padre destinado allí como Coronel Juez de la Primera Región Militar. Ya no volví hasta terminada Guerra Civil para repetir, digámoslo así, el servicio militar, algo absurdo después de haber estado casi tres años en el frente, pero no me quedó otro remedio ya que si no me hubieran declarado prófugo.

- Com es va trobar a Mallorca després de tant de temps ?

- La verdad es que totalmente perdido, pues eran pocos los recuerdos que conservaba de mi niñez. Además me encontré también con el problema de la lengua que poco a poco fuí superando; he de decir que para ello me ayudaron mucho las "Rondalles Mallorquinas", principalmente para conocer y entender mejor nuestra cultura popular.

Volia entrar dins el camp que a mi m'interessava que no era d'altre que el d'esbrinar els lligams que el fermaven amb el nostre poble, dels quals el principal havia estat el que li havia posat Doña Marieta, segons ens comentà, però segur que se'n devien haver format d'altres amb tot aquest temps. Per això li vaig preguntar.

- Com se sent i com veu aquest petit poble ?

- Preferiría pasar en él más tiempo, pero nos vemos obligados a bajar a Palma en invierno por la familia, especialmente por los nietos, a quienes por otra parte les encanta pasar sus vacaciones aquí. Creo que hay pocos lugares como este en Mallorca.

- Si som objectius reconeixem que la història de Pina ha estat un poc la història de Son Ribes; moltes persones hi serviren com a majorals, parellers, pastors, porquers...vivint únicament exclussivament del camp. Com veu en l'actualitat el futur d'aquest ?

Siendo realistas no le veo ningún futuro hoy por hoy y tal como están las cosas. Ya ves: como has dicho, hubo un

(Segueix a la plana anterior)